

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΣΤ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ : ΔΥΟ ΩΡΕΣ

ΘΕΜΑ Α

A1) Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων: α) «Εκδοτικό δικαίωμα Εθνικής Τραπέζης», β) «σύστημα πολιτικής προστασίας», γ) «Εθνικές γαίες».

Μονάδες 15

A2) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η Ελλάδα, μετά την ανεξαρτησία της, διέθετε σημαντικές πρώτες ύλες και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.
2. Το εξαγωγικό εμπόριο της Ελλάδας, μέχρι τους βαλκανικούς πολέμους, αποτελούσε αξιόπιστη πηγή δημοσίων εσόδων.
3. Το 1912 η Ελλάδα διέθετε 389 ατμόπλοια.
4. Η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας ευνοούσε την διάδοση ιδεολογιών με κοινωνικό περιεχόμενο.
5. Το 1930 οι υποδομές του ελληνικού κράτους ήταν ιδιαίτερα ανεπτυγμένες.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1) Ποιοι ήταν οι λόγοι που εμπόδιζαν το ενδιαφέρον για εκμετάλλευση του υπεδάφους;

Μονάδες 10

B2) Τι γνωρίζετε για την εμφάνιση και την ανάπτυξη της βιομηχανίας στον ελληνικό χώρο από το 1870 μέχρι το 1912-1913;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β

1) Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται:

α. να περιγράψετε την εικόνα που παρουσίαζε το πιστωτικό σύστημα της Ελλάδας κατά τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας της και μέχρι το 1841.

β. να παρουσιάσετε τις δραστηριότητες της Εθνικής Τράπεζας κατά το πρώτο διάστημα της ίδρυσής της και να αναδείξετε τις αλλαγές που έφερε η λειτουργία της στην οικονομία της χώρας.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Οι τοκογλύφοι που αποτελούσαν ένα ακόμα συστατικό στρώμα της ελληνικής αστικής τάξης, στο α' μισό του 19ου αιώνα, υφαρπάζοντας το μερίδιό τους από το πλεόνασμα της αγροτικής παραγωγής και ωθώντας σε εμπορικοποίηση, συχνά δεν ήταν άλλοι από τους τοπικούς άρχοντες, τους εμπόρους, ακόμα και τους πλούσιους χωρικούς. Οι φόροι, τα εμπορικά κυκλώματα και η τοκογλυφία αποτελούν έτσι τις κύριες μορφές που συμπορεύονται με την αυξανόμενη ενσωμάτωση των ανεξάρτητων μικροκαλλιεργητών στο εκχρηματισμένο εμπορικό σύστημα.

Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, *Εξάρτηση και Αναπαραγωγή – Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830 – 1922)*, σελ. 93

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Τα ιδρυτικά νομοθετήματα παρεχώρησαν στην τράπεζα το λεγόμενο εκδοτικό προνόμιο. Ήταν το αποκλειστικό δικαίωμα να κυκλοφορεί τραπεζογραμμάτια, υπό τον όρο ένα σοβαρό ποσοστό τους να καλύπτεται από τα αποθέματά της, αφενός, σε χρυσό και άργυρο, ατόφιο ή νομισματικό, και, αφετέρου, σε διεθνή «βαριά» συναλλάγματα, όπως ήταν εκείνη την εποχή το γαλλικό φράγκο και η στερλίνα. Σε γενικές γραμμές, αυτός ήταν ο τρόπος με τον οποίο η δραχμή θα συνδεόταν στο εξής με το διεθνές νομισματικό σύστημα [...].

Οι εγχώριοι κεφαλαιούχοι αντιλαμβάνονταν ότι ο συμβιβασμός με την Εθνική θα ήταν, αργά ή γρήγορα, η μόνη λύση. Οι ιδιώτες κεφαλαιούχοι, έμποροι, τοκιστές και κτηματίες, παρείχαν στην τράπεζα τις απαιτούμενες εγγυήσεις, δανείζονταν εκείνοι τα τραπεζικά κεφάλαια προς 8 έως 10% και τα επαναδάνειζαν στους αγρότες προς 12 έως 48% [...]. Πράγματι, η πολιτική αυτή προήγαγε, ουσιαστικά, την μετεξέλιξη του πιστοδοτικού συστήματος, το άνοιγμα του τραπεζικού συστήματος σε ανταγωνισμούς και, μακροχρονίως, τον γενικότερο εκσυγχρονισμό της οικονομίας.

Γ. Β. Δερτιλή, *Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920*, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2014, σσ. 239-240 και σ.250

2) Αντλώντας πληροφορίες από το παρακάτω κείμενο και βασιζόμενοι στις γνώσεις σας:

α. να παρουσιάσετε τη θέση που κατείχε η σταφίδα στις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων της Ελλάδας στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και να την αιτιολογήσετε.

β. να σχολιάσετε κριτικά τη σημασία του εξωτερικού εμπορίου για την οικονομία της Ελλάδας.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] Η καταστροφή των γαλλικών αμπελιών στην αρχή της δεκαετίας του 1879 από φυλλοξήρα ήρθε να παράσχει στην Ελλάδα μίαν ακόμη ευκαιρία για εισροή συναλλάγματος και κερδών από ένα τυχαία επιβεβλημένο προστατευτικό καθεστώς. Όχι μόνο ανέβηκε η ζήτηση της σταφίδας, αλλά η ελληνική σταφίδα πρόσθεσε στην παραδοσιακή αγορά της, την Αγγλία, και μια δεύτερη: τη Γαλλία.

[...] Ο Τρικούπης είχε αποθέσει όλες τις ελπίδες του στην αύξηση της γεωργικής παραγωγής για την αναστροφή της οικονομικής δυσπραγίας της Ελλάδας. [...]

[...] Η σταφιδοπαραγωγή φαινόταν να μη χρειάζεται καμιά ξεχωριστή ενίσχυση. Αναπτυσσόταν κάτω από ένα καθεστώς φυσικής - ή μάλλον εξωτερικά εξασφαλισμένης-προστασίας μετά την καταστροφή των γαλλικών αμπελιών. Επιπλέον η αυξημένη ζήτηση επέτρεψε ώστε να αυξηθεί ανάμεσα στο 1872 και το 1891 ο μιν εξαγωγικός δασμός κατά πάνω από 55%, η σοδειά κατά 192% και ο εισπραττόμενος φόρος κατά 357%.

Γαρδίκια – Αλεξανδροπούλου, Κ. (1984). Η ελληνική κοινωνία την εποχή του Χ. Τρικούπη, στο *Όψεις της ελληνικής κοινωνίας του 19^{ου} αιώνα* (επιμ. Δ.Τ. Τσαούση). Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», σ. 180, 184-185.

Μονάδες 25

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!